

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 60, 19.05.2025

Kaupunginhallitus, § 187, 05.05.2025

§ 60

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025

TRE:2328/00.01.03/2025

Kaupunginvaltuusto, 19.05.2025, § 60

Valmistelija / lisätiedot:

Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Hyvinvointijohtaja Tarja Puskala, puh. 050 595 1079 ja

hyvinvointikoordinaattori Jaana Ylänen, puh. 040 800 7874, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025 hyväksytään.

Tiedoksi

Tarja Puskala, Jaana Ylänen, Hanna Karojärvi

Liitteet

1 Kh 5.5.2025 Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025

2 Kh 5.5.2025 Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2021–2025,
toteuma

3 Kh 5.5.2025 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025,
raportointi

Kaupunginhallitus, 05.05.2025, § 187

Valmistelijat / lisätiedot:

Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025 hyväksytään.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joka on toimitettava hyvinvointialueelle ja julkaistava julkisessa tietoverkossa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §). Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan hyvinvointikertomus voi sisältää hyvinvointisuunnitelman tai se voi olla erillinen asiakirja. Tampere on päättänyt uudistaa hyvinvointijohtamisen asiakirjojen rakennetta ja sisältöä ja eriyttää asiakirjat toisistaan. Asiaa käsiteltiin kaupunginhallituksessa 26.8.2024 § 313. Tampereen hyvinvointikäsitys pohjautuu Stiglitzin hyvinvointimalliin, jossa hyvinvointia tarkastellaan kokonaisvaltaisesti huomioiden erilaisia hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025 kuvaa tamperelaisten hyvinvoinnin tilaa ja sen muutosta kuluneella valtuustokaudella. Ikäryhmittäisten tarkastelujen lisäksi hyvinvointikertomus sisältää tiivistetysti tietoa terveyden, toimeentulon, ympäristön ja luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä väestöstä, asuinalueiden hyvinvoinnista ja ihmisten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Hyvinvointikertomuksen 2021–2025 liitteenä raportoidaan myös kuluneen valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta. Hyvinvointikertomusta on valmisteltu ja käsitelty useiden eri tahojen ja toimijoiden kanssa. Hyvinvointikertomus on pyritty laatimaan mahdollisimman ihmislähtöisesti sen sijaan, että kuvattaisiin tehtyjä toimenpiteitä.

Hyvinvointikertomus toimii tietopohjana hyvinvointisuunnitelmalle, jossa tullaan asettamaan tavoitteet asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi valtuustokaudelle 2026–2029. Hyvinvointisuunnitelma tuodaan kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn joulukuussa 2025. Hyvinvointisuunnitelmaan tullaan sisällyttämään erillissuunnitelmia, kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, kotoutumishjelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Nämä teemat on jo tässä kohdin otettu mukaan myös hyvinvointikertomukseen.

Osana hyvinvointikertomuksen valmistelua on laadittu tamperelaisten hyvinvoinnin tilaa kuvaava Power BI -tietonäkymä, jota päivitetään vuosittain. Tietonäkymä tarjoaa tietoa tamperelaisten hyvinvoinnin tilasta ja se löytyy kaupungin internet-sivuilta. Hyvinvointikertomus ja tietonäkymä perustuvat useista tietolähteistä koottuun tietoon. Hyvinvointitiedosta merkittävä osa on tamperelaisilta asukkailta saatua kokemustietoa, jota kerätään muun muassa kahden vuoden välein toistettavilla kaupungin hyvinvointikyselyllä ja kansallisella kouluterveyskyselyllä. Lisäksi hyödynnetään esimerkiksi tilastokeskuksen ja muiden tilastojen hyvinvointia kuvaavia tietoja.

Hyvinvointikertomuksen mukaan tamperelaiset voivat keskimäärin hyvin, mutta terveyserot ja mielenterveyden haasteet eivät kuitenkaan ole vähentyneet. Lapset ja nuoret korostavat hyvinvointia tukevia asioina

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

erityisesti perhettä, ystäviä ja harrastuksia. Myös ympäristöllä, kuten kodin lähellä olevilla toiminnoilla ja palveluilla sekä luontoympäristöllä, on heidän mielestään suuri merkitys hyvinvoinnille. Suurin osa lapsista ja nuorista kokee olonsa hyväksi koulussa. Yksinäisyyden kokeminen on kuitenkin yleistä ja kokemukset lisääntyvät iän myötä. Valtaosa tamperelaisista 18–28-vuotiaista nuorista aikuisista on tyytyväisiä elämäänsä ja lähes jokainen harrastaa jotakin viikoittain. Nuorten aikuisten mielenterveyden haasteet ja psyykkinen kuormittuneisuus ovat koronan jälkeen hiukan vähentyneet. Kuitenkin noin neljäsosa nuorista aikuisista kokee Tamperelaisten hyvinvointikyselyn mukaan merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta.

Aikuiset 29–64-vuotiaat voivat pääosin hyvin ja kokevat elämänlaatunsa hyväksi. Kulttuuritoimintaan osallistuu säännöllisesti 30 prosenttia ikäryhmästä ja kulttuurin koetaan parantavan omaa hyvinvointia ja elämänlaatua. Työ ja työelämään kiinnittyminen on tärkein osallisuuden kokemukseen vaikuttava tekijä aikuisilla. Työllisyys on merkittävä tekijä hyvinvoinnin kokemuksessa ja monet hyvinvointia heikentävät asiat kytkeytyvät työttömyyteen. Tamperelaisten aikuisten ikäryhmistä 65–74-vuotiaat voivat parhaiten. Suurin osa kokee elämänlaatunsa hyväksi ja kokemus terveydentilasta on parantunut. Työurat ovat pidentyneet ja joka viidennellä on palkkatuloja. Maksuton uimahalli päivääkaan on lisännyt ikäryhmän liikkumista mutta erityisesti lihaskuntoa ja tasapainoa harjoitetaan edelleen liian vähän. Suurin osa on tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa ja kokee asuinalueensa turvalliseksi. Turvallisuustilanne ei ole merkittävästi muuttunut, mutta turvattomuuden tunne on kasvanut.

Yli 75-vuotiaiden ikäryhmään kuuluvista suurin osa kokee elämänlaatunsa hyväksi ja elämänsä merkitykselliseksi. Kokemus terveydentilasta on heikompi kuin väestössä keskimäärin, tosin hyvinvointierot ovat ikäryhmän sisällä suuria, ja osa ikäryhmästä on hyvinkin toimintakykyisiä ja aktiivisia. Kulttuuripalveluita käytetään ikäryhmässä kaikkein vähiten. Suurin osa ikäryhmästä asuu kotona ja on tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa. Yli puolet ikäryhmästä asuu yksin. Yksin asuminen yhdistettynä toimintakyvyn ja terveyden heikkenemiseen on riski yksinäisyyden kokemukselle sekä taloudelliselle toimeentulolle.

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus piirtää kuvaa hyvinvointierojen kasvusta ja hyvinvoinnin lisääntyvästä polarisaatiosta. Asukkaiden hyvinvoinnissa on havaittavissa yhä suurempia eroja. Tamperelaisten hyvinvointikyselyyn 2025 saatiin lähes 4 000 vastausta, joista suurin osa eli 76 prosenttia kertoi elämänlaatunsa olevan hyvä. Kuitenkin lasten ja nuorten hyvinvoinnissa eri kulttuuritaustaisten lasten ja nuorten syrjäntäkokemukset ovat yleisiä, ja sukupuolten väliset erot näkyvät kouluterveyskyselyn tuloksissa. Mielenterveyden haasteet ovat yleisiä kaikissa ikäryhmissä, erityisesti lasten ja nuorten keskuudessa. Myös aikuisten psyykkinen kuormittuneisuus nousee esiin. Yksinäisyys on merkittävä ongelma, joka koskettaa kaikkia ikäryhmiä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hyvinvointierojen kasvu näkyy myös toimeentulossa, minkä vuoksi osa saattaa joutua tinkimään perustarpeista, kuten ruoasta ja terveydenhuollosta. Pienituloisuusaste on Tampereella edelleen suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Pienituloisten osuus Tampereen väestöstä on viime vuosina pysynyt lähes ennallaan, tosin väestön kasvaessa pienituloisten määrä lisääntyy tasaisesti. Myös asunnottomuus on kasvanut merkittävästi kaikissa ryhmissä ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lähes kolminkertaistunut vuoden aikana. Liikkumattomuus ja ylipaino ovat merkittäviä haasteita, erityisesti nuorten ja aikuisten keskuudessa. Joillakin on mahdollisuus harrastaa ja osallistua yhteisön toimintaan, kun taas toiset kokevat yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Hyvinvoinnin polarisaation lisääntyessä hyvinvoinnin ääripäät korostuvat entisestään, jolloin hyvinvoivat ihmiset voivat entistä paremmin, kun taas heikommassa asemassa olevien tilanne huononee. Näihin ilmiöihin puuttuminen ja hyvinvointierojen kaventaminen ovat keskeisiä teemoja tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa. Huomiota tulee kiinnittää myös tulevaisuuspuheeseen ja etenkin lasten ja nuorten toiveikkuuden vahvistamiseen sekä hyvien asioiden huomaamiseen.

Tiedoksi

Tarja Puskala, Jaana Ylänen, Hanna Karojärvi

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden hyvinvointijohtaja Tarja Puskalalle ja hyvinvointikoordinaattori Jaana Yläselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala muutti esityslistalla olleita liitteitä. Sekä hyvinvointikertomukseen (s. 37) että hyvinvointisuunnitelman toteumaan (s. 12) täydennettiin hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumisen tarkasteluun tavoite: "Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen ja muun asunnottomuuden vähentäminen." Tavoite ei toteutunut. Päivitetyt asiakirjat liitetään pöytäkirjaan.

Puheenjohtaja totesi näin päivitettyjen liitteiden olevan päätöksenteon pohjana.

Liitteet

- 1 Kh 5.5.2025 Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025
- 2 Kh 5.5.2025 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025, raportointi
- 3 Kh 5.5.2025 Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2021–2025, toteuma

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 27.5.2025 www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköisesti 27.5.2025.

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
27.05.2025

Karoliina Vehmaanperä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§60

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.